

תביעת נהג מונית דמי נסיעה והנתבע טוען שהנהג ידע שאין כעת דרך ליעד ולקחו כדי  
לסחוט כסף

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ובירורי יוחסין

נימוקי דין תורה זה מתוך הנפסק באחד מסניפי בית הדין בבני ברק ובקרית ספר (מודיעין  
עילית) בשבתו כבוררות וכבית הוראה לממונות במעמד שני צדדים, ע"י דיין יחיד או  
מותב תלתא

(תיק זה פורסם כבר בחוברות המודפסות של בית הדין)

תיק מס' 2645.

נידון לפני הגרי"ו בין נהג מונית ונוסע, כאשר הנוסע אמר לנהג  
שרוצה להכנס לבנק פלוני, והנהג ידע שכעת הסניף כבר סגור ולא  
אמר לנוסע, כי לא שאל אותו. ולמעשה הסיעו לחינם. האם חייב  
הנוסע לשלם לנהג על הנסיעה.

אחרי בירור כל הטענות ואין סתירות בין הצדדים הוכרע למעשה:  
דפטור, והנהג חייב להשיבו לביתו בחזרה בחינם ג"כ. כי אחרי  
שאמר לו את היעד שאינו קיים בעולם, סתם עשה לו סיבוב לסחוט  
ממנו כסף. ולא התחיל חיוב. והיות והרחיקו מביתו בידיים עליו  
להשיבו שלא לגרום לו הוצאת ממון לחזור. והגרי"ו השיב דפטור  
היות והיה עליו חיוב לומר, לא מדין השבת אבידה דמניעת נזק  
תשלום לחינם, אלא מדין שאי האמירה היא מחייבת את תשלום  
החינם.

אולם כאשר הגיעה הזמנת הנסיעה לסדרן של תחנת המוניות והוא  
שמע שהמזמין רוצה להכנס לסניף ויודע שהסניף סגור, ולא אמר  
לו אלא שלח לו מונית. בזה סבר הגרי"ו שהסדרן אינו אלא גרמא  
להוציא ממון ע"י אחר, במה ששתק ולא אמר, והאדם חייב לשלם  
על הנסיעה, לנהג שלא ידע, והסדרן פטור מלהשיב. וטענתי  
שהסדרן לא גרמא אלא גרמי גמור אע"פ שזה ע"י אחר באמירה  
בלבד, דלא שנא מלך ואבוא אחריו והוציא על פיו נסיעות הדרך  
דחייב בסימן יד סעיף ה, וה"נ הכא סדרן אינו סתם אדם שאומר

למישהו לעשות, והוא בוחר לבד אם לשמוע בקולו. כי אם נהג זה לא יסע, ישיג נהג אחר, כלומר שההוצאה וודאית על פיו. והלא גם לך ואבוא אחר כך אינה מעשה ברור, וברצונו של המוציא הוצאות לא לנסוע וזו בחירה שלו. ומ"מ חייב האומר. וה"נ לא שנא. ולא הסכים עמי. והגרשח"ד הסכים עמי.